

TAMMUKKA

3/2010

Keski-Suomen Perhokalastajat ry:n jäsenlehti

YHTEYSTIEDOT/JULKAISIJA

Keski-Suomen Perhokalastajat ry
PL 570
40101 JYVÄSKYLÄ

www.kspk.fi

Tili:

Keski-Suomen Osuuspankki 529002-2187791
 Jäsenmaksu 22 e. Liittymismaksu 15 e (nuorisojäsenet 5 e)

HALLITUS

Puheenjohtaja

Kalle Hakkari 044 327 4754
 kalle.hakkari@kspk.fi

Varapuheenjohtaja/Nettivastaava

Masi Hast 050 381 9106
 masi.hast@kspk.fi

Rahastonhoitaja/jäsenasiat

Jukka Wichmann 0400 919 432
 jukka.wichmann@kspk.fi

Hallituksen jäsenet

Jouni Kivinen 040 703 0098
 jouni.kivinen@kspk.fi

Jaakko Saari 040 582 9529
 jaakko.saari@kspk.fi

Kari Salmi 040 591 7206
 kari.salmi@kspk.fi

Tapani Korhonen 040 834 6474
 tapani.korhonen@kspk.fi

JAOSTOT

Lohijaosto

Kari Salmi 040 591 7206
 kari.salmi@kspk.fi

Jaakko Saari 040 - 582 9529
 jaakko.saari@kspk.fi

Kilpailujaosto

Jyrki Hiltunen 040 - 532 5339
 jyrki.hiltunen@kspk.fi

Kunnostusjaosto

Jouni Kivinen 040 703 0098
 jouni.kivinen@kspk.fi

Lampijaosto

Juho Strandman 050 408 4048
 juho.strandman@kspk.fi

TAMMUKKA

Jouko Keto 040 708 1951
 jock.scott@elisanet.fi

Seuraavan Tammukan aineiston on oltava päätoimittajalla mieluiten sähköpostilla viimeistään 1.9.2010

PELKKÄÄ PERHOKALASTUSTA?

Moni kaveri ihmettelee, kun kerron lähteväni Lappiin kalaan pariaksi viikoksi. Tunturiin, nettien ja puhelimien kantamattomiin, askeettisiin oloihin. Heille tulee ilmeisesti mielikuva perhokalastajasta, joka yötä myöden piiskaa tauotta koskea siimallaan ahneen pallot silmissään, nostaen kalan toisensa jälkeen ja päästään sen väsytyksen jälkeen takaisin. Usein on joutunut korjaamaan tuota itsestäkin hieman hupaisaa mielikuvaa. Ehei, kalastusta tulee päivittäin harrastettua ehkä maksimissaan kuusi tuntia. Leirielämä vie oman aikansa ja lomalla kai pitää levätäkin...

Miksi sitten kannan yli 30kg:n rinkkaa kymmeniä kilometrejä jos en edes kalasta koko aikaa? Siksi, koska nautin luonnossa olemisesta. Nautin kiireettömästä ajasta. Nautin siitä, ettei puhelin soi jatkuvasti ja siitä, että nykyajan pakkonettiriippuvuudesta on otettava pesäero. Erityisesti nautin siitä, ettei tarvita kelloa. Mennään nukkumaan kun väsyttää, herätään kun ei enää uni maita. Voin katsoa auringon pikaisen käynnin taivaanrannan alapuolelle ja sen nousun uuteen aamuun. Ja onhan se tässä teknologisessa yhteiskunnassa välillä hyvä herättää itsensä siihen, kuinka vähällä tosiasiasa voi tunturissa tulla toimeen.

Kalastuksen suhteen reissuilla on toki tavoitekin. Jokapäiväinen ruokakalan saanti. Viime kesänä kaverini kanssa huomattiin, ettei se edes noilla loistavilla kalavesillä ole aina itsestään selvyys. Joinain päivinä kalastus jopa alkoi tuntumaan hieman työltä – mutta joka päivä kala meille annettiin. Jotkut päivät tuli vietettyä teltassa kampeitten kastuttua ja pohjoismyrskyn myllätessä. Mutta kuten Kari Tapio laulaa, myrskyn jälkeen on poutasää ja leirielämäkin normalisoituu sen myötä.

Kaikista vastoinkäymisistä huolimatta viime kesäinen Jiesjärven vaellus/kalastusreissuni oli loistava. Toki odotimme ehkäpä suurempia kalasaaliita, suurempia taimenia ja raudutkin jäivät saamatta... Mutta ehkä kaikkein tärkeimmät – yhteys luonnon kanssa, lepo ja selviytyminen 80 km:n vaelluksesta – saavutettiin. Tätäkö on perhokalastus?

Kalle Hakkari

PÄÄTOIMITTAJAN KYNÄSTÄ

Kesä on mennyt ja sen mukana suurin osa kalareissuista. Itse vietin kolme ja puoli viikkoa Inarinjoen ja Tenon maisemissa. Vettä tuli päivittäin. Kahdesti sade heitti miehen pois joelta, kerran sade ei osunut kohdalle, vaan kiersi parin kilometrin päästä. Ilman lämpötila ei ylittänyt 20:a astetta, mutta pilvessä olevan reiän osuessa kohdalle, aurinko poltti nahkaa.

Kun aikoinaan aloin harrastamaan perhokalastusta 1978, kävin aluksi kerran kesässä jokaisella Keski-Suomen korttikoskella. No myönnetään, että Huopanalla tuli käytyä useamminkin. Niitä nyt ei siihen aikaan edes kovin montaa ollut, 5 tai 6 muistaakseni. Yleensä saalis oli yksi mittakala kesässä. Tämä riittikin muutamia vuosia, mutta sitten alkoi tuntua, että jokin oli pielessä, kun mitään edistystä ei tapahtunut. Vaihdoinkin taktiikkaa. Jätin muut kosket väliin ja päätin opetella tuntemaan Huopanana niin hyvin kuin mahdollista. Tämä tuottikin tulosta ja saalismäärä kasvoi.

Olen noudattanut samaa taktiikkaa myös lohenkalastuksessa ensimmäiset 11 vuotta. Olen keskittynyt muutamaaan paikkaan ja opetellut tuntemaan ne eri vedenkorkeuksilla ja eri vuorokauden aikaan. Tänä vuonna jätin vakipaikat vähemmälle ja tutustuin varovaisesti uusiin paikkoihin. Saalismäärä putosi edellisestä vuodesta vastapainona kuitenkin elämysten voimistuminen. Kalastin kaiken lisäksi aika laiskasti: lupa suunnilleen joka toiselle päivälle, päivän pituus maksimissaan 8 tuntia. Yhdellä luvalla tuli kalastettua enintään 12 tuntia. Yhtään yötä en kalastukselle uhrannut, valokuvaukselle sen sijaan useampiakin.

Ehkä ensi kesän mottoni tuleekin olemaan myös Tenon reissulla: kalasta vähemmän, nauti enemmän!

SYYSKAUDEN OHJELMA

- 26.09.** Lampitalkoot ja kalastusta Kuusikkolammella (klo 13)
- 03.10.** Perhonsidontaa aloittelijoille
- 10.10.** MM/EM-kisojen kokemuksia Puolasta ja Bosniasta
- 24.10.** Slovenia ja pintaperhot Sloveniaan
- 31.10.** Haukiperhojen sidontaa
- 07.11.** Sisävesikalastus Finnmarkissa ja syyskokous
- 14.11.** Perhonsidontaa aloittelijoille
- 20.11.** Pikkujoulu-reissu Huopanankoskelle
- 28.11.** Lohijaoston ilta
- 05.12.** Perhonsidontaa aloittelijoille
- 12.12.** Keski-Suomen koskien poikastuotanto

Tarkemmat lisätiedot ohjelmasta, reissuista ja mahdolliset muutokset julkaistaanseuran kotisivuilla, joten muista seurata seuran sivuja

KUNNOSTETTU KESKISENKOSKI

Teksti Masi Hast, kuvat: Masi Hast ja Jouko Keto

Keskisenkoski kunnostettiin vihdoin viime talvena osana Korholankoskien kunnostusta. Keväällä kun näin kuvia kunnostetusta koskesta, aloin odottelemaan innolla kesää, jotta pääsisin paikanpäälle katsomaan ja tietysti kalastamaan kunnostettua koskea.

Tavoitteena oli kalastaa Keskiä useampaan otteeseen kesällä, mutta alkukesän muut reissut, kiireet ja sen jälkeen alkanut pitkä hellejakso, pilasivat nämä suunnitelmat. Pääsinkin ensimmäisen kerran tutustumaan uusittuun Keskiin vasta elokuun alussa kerhon reissulla. Tuolloin pitkä hellejakso oli päätynyt, mutta vesi oli vielä turhan lämmintä, 21.5 astetta, joten kalat eivät olleet kovin aktiivisia. Toisen reissun tein elokuun lopussa, jolloin vedet olivat viilentyneet huomattavasti ja kalatkin söivät jo ihan eri malliin.

Niskaa. Kuva Masi Hast

Ensimmäisellä reissulla kalastin pelkästään mökin puoleista rantaa. Kuten jo mainittua kalat olivat hellejakson ”uuvuttamia” eivätkä oikein syöneet, joten kalastuksellisesti tästä reissusta ei jäänyt paljon kerrottavaa, mutta tulipahan tutustuttua koskeen. Seuran porukka sai kuitenkin joitakin kaloja, joten ihan tyhjää ei tarvinnut porukan onkia. Jälkimmäisellä reissullani vesi oli viilentynyt huomattavasti ja kalastin silloin kodanpuoleista rantaa. Vesi oli hieman laskenut näiden kahden reissun välissä, mutta kahlaaminen ja kalastaminen rannalta on näiden kahden reissun kokemuksen perusteella mielestäni paljon parempaa

kodanpuoleisella rannalla. Kodanpuoleisella rannalla on enemmän kovempaa virtaa kalastettavana ja niskaa on helpompi kalastaa. Mökinpuoleisella rannalla ranta on monin paikoin aika syvä ja ainakin korkeammalla vedellä kahlaaminen varmasti melko vaikeata. Tällä jälkimmäisellä reissulla kalat söivät ihan eri malliin kuin seuran reissulla. Useita kaloja löytyi myös pintomassa ja pinta-perhokalastus oli antoisaa.

Pinturia purrut. Kuva: Masi Hast

Niska on kunnostuksen jälkeen mielestäni hyvä. Sanomattakin on tietysti selvää, että kaloille on paikkoja niskalla nyt erittäin paljon entiseen nähden, mutta myös kalastajan kannalta se on paljon parempi ja kalastettava alue on laajentunut. Niskalle on tehty useita kutusorikoita ja pintaa rikkoo paikoin isompia kiviä. Kahlaaminen vähällä vedellä onnistui aika helposti, tosin paikoin siellä on syviä monttuja, joita joutuu kiertämään ja kahluureittejä hieman etsimään. Korkeammalla vedellä kannattaa pitää hatusta kiinni, nimittäin montut saattavat yllättää. Kahluusauva on ehdoton apuväline koskella.

Koski on tullut paljon vaihtelevammaksi kuin aikaisemmin, löytyy isoa kiveä, monttua, matalampaa ja syvempää vettä. Yläosa koskialueesta on mielestäni hyvä, mutta alaosaan en jostain syystä oikein päässyt jyvälle. Onhan sekini toki monipuolistunut ja matalalla vedellä aikaisemmin kuivina olleet alueet pysyvät vesitettynä, mutta omaan silmään sinne olisi mahtunut vielä enemmän kivetystä, jotenkin se ei vain nyt iskenyt allekirjoittaneeseen niin kuin odotin. Matalalla vedellä laavun edessä myös olisi voinut virrata hieman voimakkaammin.

Kunnostetussa Keskisessä riittää nyt paljon enemmän kalastettavaa ja ennen kaikkea se tuntuu siltä, että se on varmasti kaloillekin parempi paikka elellä. Poikasalueet ovat lisääntyneet, kutusorikoita näyttäisi olevan mukavasti, kuivilla olleet kohdat on nyt vuoden ympäri vesitettynä ja koski on paljon vaihtelevampi ja monipuolisempi kuin aikaisemmin. Jokunen vuosi saa tietysti vierähtää, että pohja tummuu, vesikasvillisuus alkaa kasvaa paljailla kivillä ja pohjaeläimet valloittavat uudetkin alueet. Aika vasta myös näyttää, miten kalat ottavat vastaan kunnostetun kosken ja alkaako kalakanta elpyä. Tärkeä osa tuotakalakannan elpymistä ja kehittymistä on tietysti kosken säännöt. Rasvaevällinen taimen on onneksi rauhoitettu, mutta tiedottaminen siitä ei ollut ainakaan vielä koskella kunnossa. Harjuksen alamitan toivoisi myös nousevan, jotta ne pääsevät kasvamaan kutukypsiksi asti.

Jollet ehtinyt kunnostetulla Keskisellä tälle kesälle vierailemaan niin suositelen kyllä tutustumista siihen ensi kesänä.

ENSIMMÄINEN LOHIREISSUNI

Teksti ja kuvat: Tapani Korhonen

Jo vuosia on ajatuksissani kytenyt polte päästä lohestamaan. Tarkoitan siis oikeaa reissua lohijoelle, kalastamaan pelkästään sitä kalojen kuningasta, villiä ja vahvaa jäämeren lohta. Aikaisemmin saamani mahdollisuudet reissuun olen kuitenkin tyrmännyt toteamalla kyselijöille –sitten vasta, kun olen oppinut kunnolta kalastamaan taimenta, on aika siirtyä lohestamaan. Tämä taimenkalastuksen opettelu on kestänyt minulla noin 15 vuotta enkä vielääkään kaikkea siitä osaa. Aika tuntui kuitenkin nyt kypsältä toteuttaa ensimmäinen lohireissu ja näin tapahtuikin.

Reissumme ajoittui heinäkuulle. Teki kerrassaan hyvää jättää helteinen Keski-Suomi taakse ja suunnata auton keula viimein kohti pohjoista. Päämääränä mikäs muukaan kuin Teno. Omat odotukseni olivat hieman ristiriitaiset. Ei oikein tiennyt mitä odottaa, eikä saalisvarmuuden suhteen kohteemme ollut varmastikaan helpoimmasta päästä. Toisaalta pakko myöntää, että tokihan sen ensimmäisen hopeakyljen saanti mielessä toisinaan vilahti.

Reissuun meitä lähti kolme henkilöä. Yksi kokenut Tenon kävijä ja kaksi muuta ensikertalaista, itseni mukaan lukien. Aikaa olimme varanneet kaksi viikkoa, koska lyhyempi reissu näin kauas ei tuntunut viisaalta. Ajatuksena oli heittää viikko Yläkönkäällä ja toinen viikko Alaköngästä.

Saavuttuamme Tenolle majoituimme Yläkönkäälle. Samalla hoidimme luvat ja muut asiat kuntoon. Ensimmäinen ilta meni reissua pohjustaen ja tulevaa pohtien, kalaan emme lähteneet. Vesi oli ajankohtaan nähden korkealla, laskemaan päin kuitenkin.

Ensimmäiset luvat menivät hieman paikkoja etsien, vermeitä säääten ja tuntumaa hakien. Katselimme hieman syrjäisempiä paikkoja, koska ketään ei varsinainen ringissä heittäminen kiinnostanut. Taidettiin heittää toista tai kolmatta lupaa yöllä, kun saavuimme paikkaan, jossa pitkän ja tasaisen virran rikkovat suuret irtolohkareet. Jokeen muodostui todella nättejä pyörteitä ja vesi oli syvää. Oli sanomattakin selvää, että nyt olisimme hyvällä paikalla. Vaikka suu-

Ottiperho

rempaa kokemusta varsinaisesta saamapaikasta minulla ei ollut. Tästä jos mistä voisi nakertaa, ajattelin rannalla, kun katsoin kavereiden laskua. Vuoroni tuli aloittaa lasku, siirryin reilusti ylävirtaan, alueelle, jota edellä menneet eivät ol-

leet heittäneet. Siimanpäässä oliivi jaakko, kuulemma varma ottipeli... Siimana kelluva kärki-intteri.

Pyörteilevä pintavirtaus kiskoi siimaani nopeasti syvälle ja tuntuman pittäminen perhoon oli hankalaa. Siimat ulkona otin kuitenkin muutaman askeleen alaspäin ja samalla olin tuntevani painoa siimassa. Varovainen tunnustelu vapaa nostamalla ja kyllä, NYT ON huikkasin alavirtaan. Kala juroi syvässä vedessä ja irtoaminen kävi mielessä, koska lenkkejä sun muuta ei tullut käytettyä. Pidän kalaa melko tiukalla, kuten tapanani on. Kala väsyi täten nopeasti ja pian rantahiekalla köllötteli hyvänkokoinen kirkas titti. Perho syvällä kurkussa. Tämä oli reissumme ensimmäinen kala ja minun samoin. Paljon painoa taisi hartioilta pudota tämän johdosta, nollareissu oli kohdaltani täten sivuutettu.

Näissä maisemissa kelpaa kalastella

Jatkoimme ensimmäisen viikon kalastelua Yläkönkään lähialueilla. Saamamme kalat olivat pääasiassa tittikoon kaloja. Todellisen onnistumisen riemun koimme kuitenkin viikon loppuvaiheilla, kun puntari stoppasi reiluun kymmenen kiloon. Kala ei tullut itselleni, mutta meni varmasti oikealle miehelle. Itse pääsin pitelemään parempaa kalaa aamuauringon noustessa Kuoppilasjokisuussa. Pitkän peilin alapäästä paukahti pitkään naruun jotain isoa. Mitään en kerennyt tässä tilanteessa tekemään. Kelalta juoksi siimaa reilut kymmenkunta metriä hetkessä. Kampi hakkasi vasemman käden kipeäksi. Juuri kun aloin saada mielestäni otetta kalaan, siima löystyi. Olin pettynyt, selkääni taputteli tuntemattomia kalamiehiä, jotka näkivät tilanteen takaani.

Toinen viikkomme polkaistiin käyntiin sitten Alakönkään pelipaikoilla. Meillä oli majapaikan suhteen hieman ongelmia, mutta saimme kuitenkin lopulta mökin viikoksi.

Pian tuli selväksi, että kalastaisimme kovempaa virtaa. Tämä sopi minulle hyvin, koska edellisessä viikolla olin onnistunut paremmin juuri tällaisissa paikoissa. Vesi kääntyi viikon alussa nousuun ja odotimme kalan lähtevän kunnolla liikkeelle. Samalla kelit kylmenivät oikein urakalla. Tuntui hurjalta palata muutaman lämpöasteen turvin aamulla nukkumaan ja katsoa aamu-tv:stä, kun etelään annetaan varoituksia ennätyshelteistä. Kyllä Suomi on pitkä maa.

Toinen viikko antoi kalaa lähes samaa tahtia meille mitä ensimmäinen. Mitään isomuksia ei kohdallemme sattunut. Toinen viikko opetti hyvin ymmärtämään lohien nousua kovassa koskessa. Kalaa meni melko keskellä jokea kovaa vauhtia ja pinnassa. Niitä emme valitettavasti useinkaan yltäneet heittämään. Rantapeilit antoivat lähinnä tittiluokan kalaa. Kohdalleni sattui kuitenkin yksi parempi parempi poikkeus. Noin 4-5 kilon kala otti täydestä vauhdista kovalla voimalla perhoon. Heti täpän jälkeen muutama metri siimaa kelalta todella nopeasti, kova hyppy noin metrin korkeuteen ylävirrassa ja takaisin juromaan peiliin. Kalaa väsyttelin melkein loppuun saakka, kunnes se lopulta putosi rantaveteen kaverin jalkoihin, joka oli kalaa nostamassa. Kelasin jälleen siimat pettyneenä sisään ja vedin hiukan happea. Ei tämä lopulta niin helppoa olekaan miltä toisinaan tuntui. Lohdutusena sama aamu antoi samasta paikasta kuitenkin mukavan titin, joka maistui pettymyksen jälkeen hyvälle.

Lopulta olimme kalastaneet kaikki lupamme. Kalaa meistä sai jokainen. Lohta syötiin lähes päivittäin ja kotia asti pakkaseen kalaa tuotiin sopivasti. Väsymys näkyi kahtena viimeisenä vuorokautena, jolloin nukuimme yhtä soittoon lähes 30 tuntia. Unet keskeytti ainoastaan ruokailu ja peseytyminen. Yhden rauhoituspäivän kalastimme jäämerellä seitiä, tämäkin oli mukava kokea.

YHTEENVETO

Reissu meni jopa yli odotusten. Toki pettymyksiäkin kohdalle sattui. Olosuhteet pohjoisessa pidemmällä reissulla voivat olla kovat, välineiden ja varusteiden pitää toimia. Toisinaan pinna saattaa hiukan kiristyä samojen naamojen kanssa, mutta viimeistään muutaman tunnin mökötyks laukaisee tilanteen. Omiin välineisiin ja perhoihin pitää luottaa, ”asiantuntijoita” tuntuu rannoilla riittävän. Kalan eteen pitää tehdä paljon työtä, kaikki eivät ole onnenkantamoisia. Saapa nähdä vetääkö lohi pohjoiseen ensikesänä vai tuleeko muita haasteita?

2

